

มุมมองการพัฒนากฎหมายด้าน สาธารณสุขกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุไทย... เกี่ยวข้องอย่างไรกับท้องถิ่น

โดย

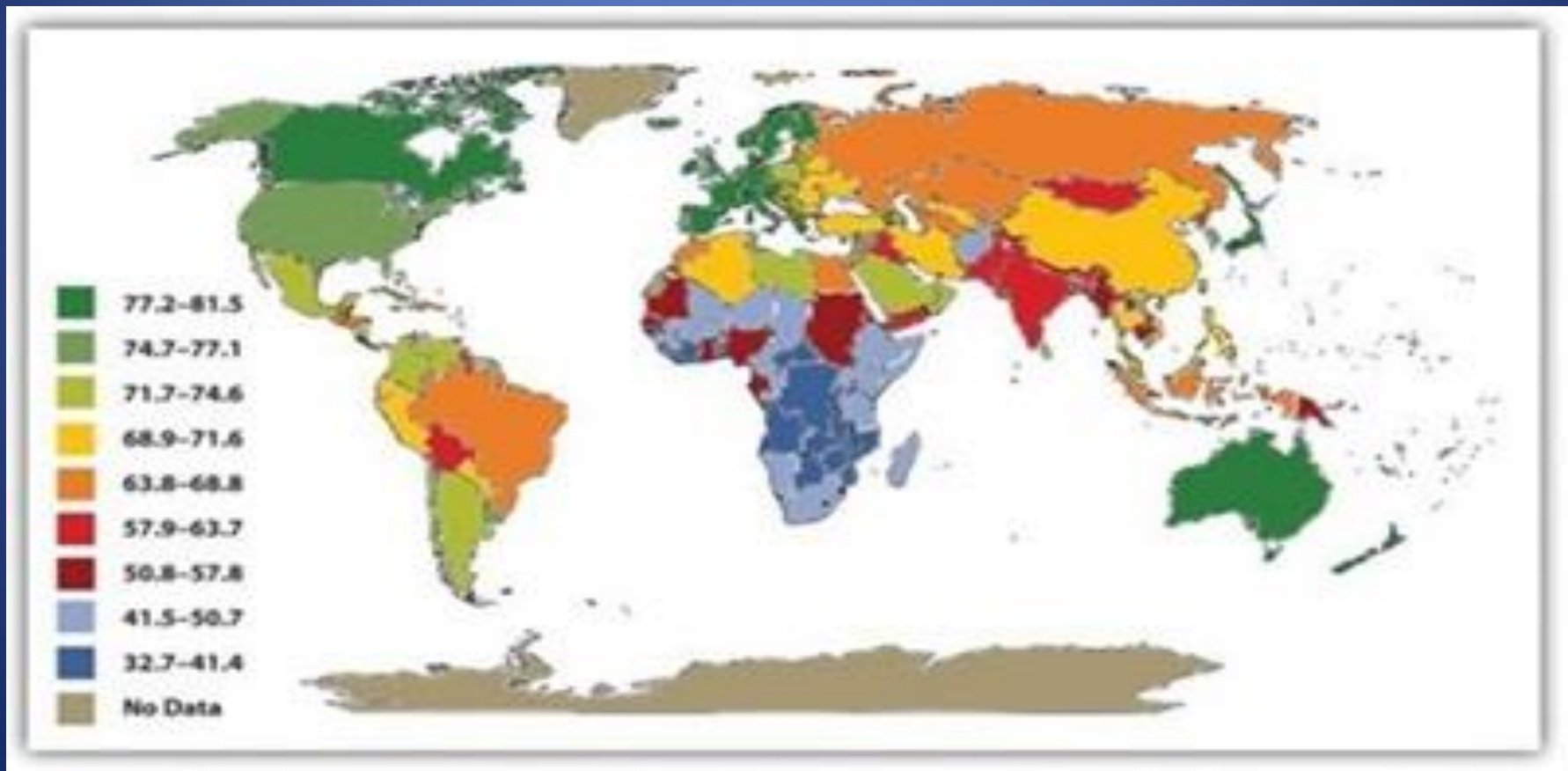
ศุภมล ศรีสุขวัฒนา

อดีตผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย สปสช.

อดีตผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

สังคมโลก กับ ผู้สูงอายุ

ช่วงปี 2005-2010 จะสังเกตได้ว่าประชากรในแถบทวีปอเมริกา ยุโรปและ ญี่ปุ่นซึ่งถือว่าเป็นประเทศพัฒนาแล้วมีอายุขัยเฉลี่ยสูงสุดมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ กล่าวคือมีอายุขัยเฉลี่ย 77.2-81.5 ปี (พื้นที่สีเขียวเข้ม) ในขณะที่ประเทศในแถบแอฟริกาซึ่งถือว่าเป็นส่วนใหญ่เป็นประเทศด้อยพัฒนา มีอายุขัยเฉลี่ยเพียง 41.5-50.7 ปี(พื้นที่สีฟ้าและน้ำเงิน)

เขตพื้นที่ที่มีผู้สูงอายุเป็นสัดส่วนร้อยละของประชากรทั้งหมด ช่วงปี 2005-2010

จากภาพแสดงเขตพื้นที่ที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช่วงปี 2005-2010 ได้แก่ พื้นที่สีส้มและสีแดง กล่าวคือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า ประเทศแถบยุโรปและญี่ปุ่นจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุมาก นอกจากนั้นส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งประเทศด้อยพัฒนายังไม่ประสบกับภาวะสังคมผู้สูงอายุ

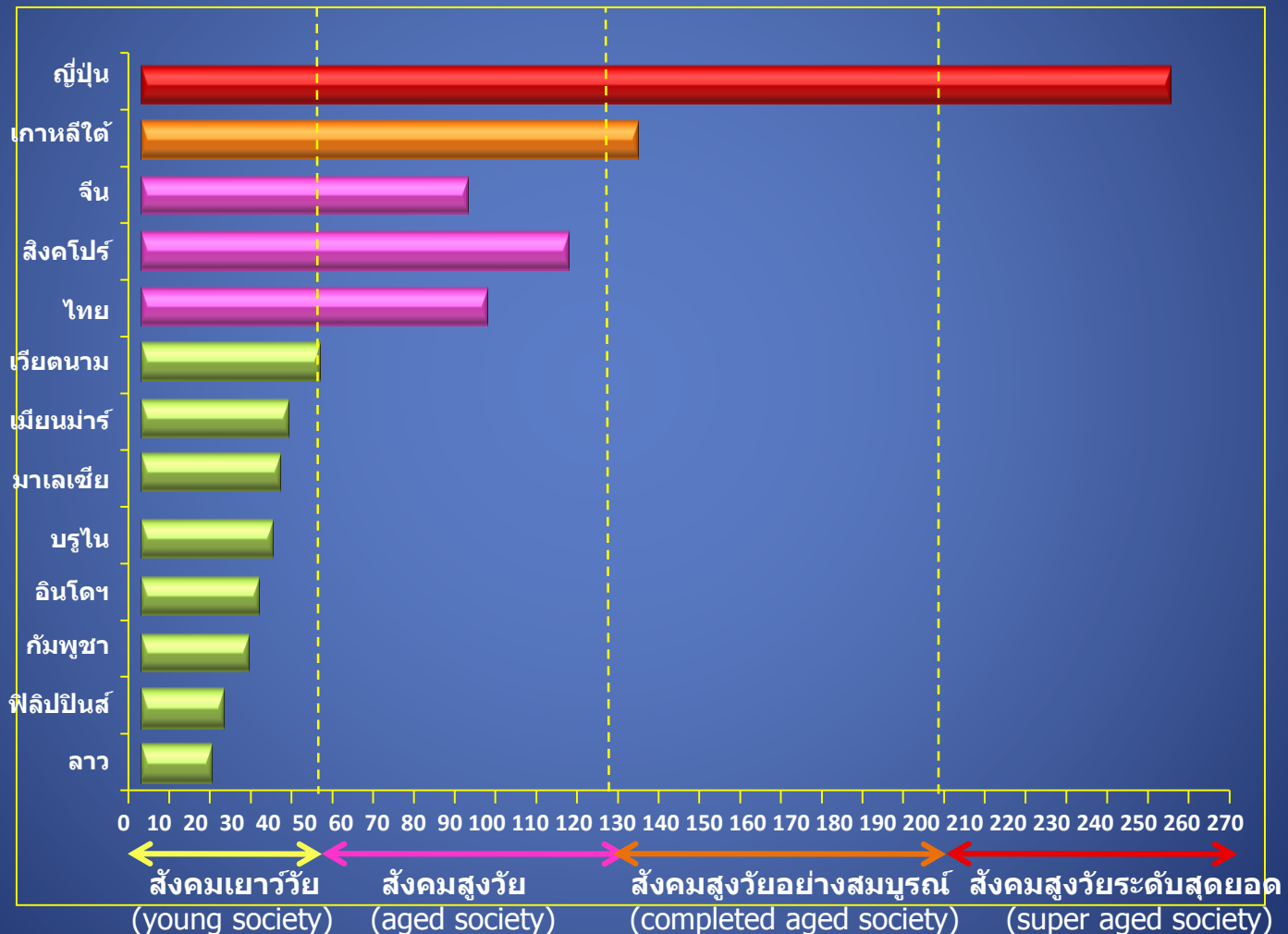

“ดัชนีการสูงวัย” (Aging index) ของสังคม

โครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ(อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ

- ซึ่งปัจจุบันประชากรโลก มีการใช้ดัชนีการสูงวัยจำแนกสังคม (ปราชญ์ ปราชญ์, 2556) ดังนี้
 - สังคมเยาว์วัย (young society) หมายถึงค่าดัชนีต่ำกว่า 50
 - สังคมสูงวัย (aged society) หมายถึงค่าดัชนีระหว่าง 50 - 119.9
 - สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (completed aged society) หมายถึงค่าดัชนีระหว่าง 120 - 199.9
 - สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (super aged society) หมายถึงค่าดัชนีตั้งแต่ 200 ขึ้นไป

แผนภาพที่ 1 : ดัชนีการสูงวัยของประเทศในอาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน พ.ศ. 2556

ที่มา : ปราโมทย์ ปราสาทกุล "สถานการณ์ผู้สูงอายุ แนวโน้ม และผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, 2556

ผู้สูงอายุตามกฎหมาย

- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546

กำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย เป็นผู้สูงอายุ

จำแนกผู้สูงอายุ	สภาพทางสุขภาพ
วัยสูงอายุตอนต้น (60-69 ปี)	เป็นช่วงที่ยังมีพลังช่วยเหลือตนเองได้
วัยสูงอายุตอนกลาง (70-79 ปี)	เริ่มมีอาการเจ็บป่วย ร่างกายเริ่มอ่อนแอ มีโรคประจำตัว หรือโรคเรื้อรัง
วัยสูงอายุตอนปลาย(80 ปี+)	เจ็บป่วยบ่อยขึ้น อวัยวะเสื่อมสภาพ อาจมีภาวะทุพพลภาพ

หลักเสรีประชาธิปไตย

หลักนิติรัฐ

รัฐธรรมนูญ

- รัฐต้องประกันสิทธิเสรีภาพของ ปชช.

- อำนาจอเป็นของ ปชช.
- ปกครองโดย ปชช.
- เพื่อประโยชน์ของ ปชช.

การปกครอง
ด้วยกฎหมาย

ศาล

องค์กร
อิสระ

รัฐสภา

รัฐบาล

ฝ่ายปกครอง
(ส่วนกลาง/ภูมิภาค/ท้องถิ่น)
นำไปบังคับใช้

คุ้มครองประชาชน

รัฐธรรมนูญ

- พรบ./พรก.
- พรณ. /กฎ/ประกาศฯ
- ข้อบัญญัติของท้องถิ่น

ตรา/ออก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ
บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ
โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามที่กฎหมายบัญญัติ
บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่อ
อันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการ หน้าที่รัฐ
สาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมี
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค และ
ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทยแผนไทย
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริม
สุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟู
สุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน
สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.

มาตรา ๔๘ วรรคสอง

บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๘ วรรคสาม วรรคสี่

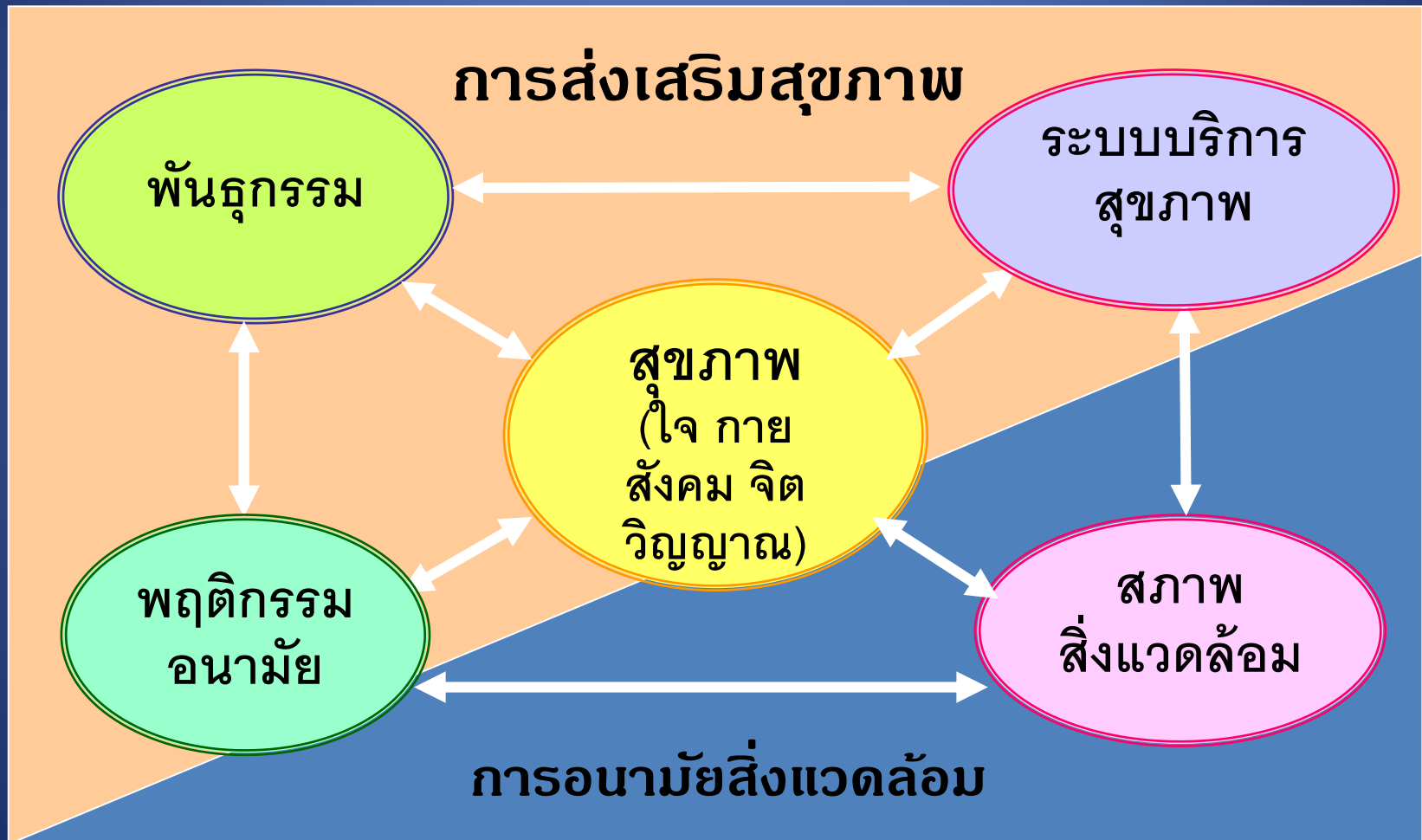
แนวนโยบายฯ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าว ถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

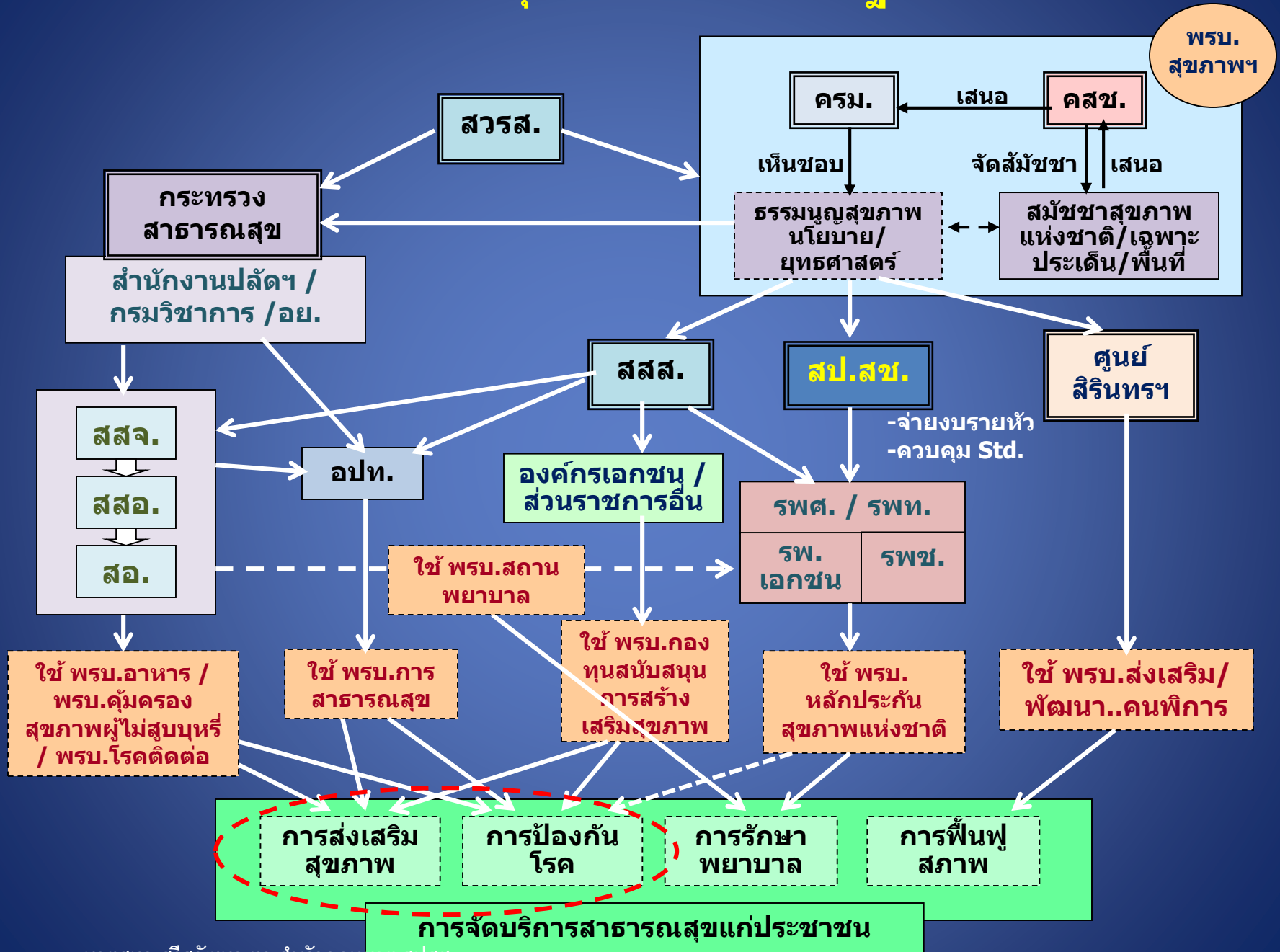
ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีสุขภาพดี / สุขภาวะ

ระบบการบริการสาธารณสุขของไทยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างการบริหาร “ราชการแผ่นดิน”

• ราชการส่วนกลาง

- กระทรวง
- กรม
- กอง
- ศูนย์เขต

• ราชการส่วนภูมิภาค

จังหวัด

อำเภอ

ตำบล

• ราชการส่วนท้องถิ่น

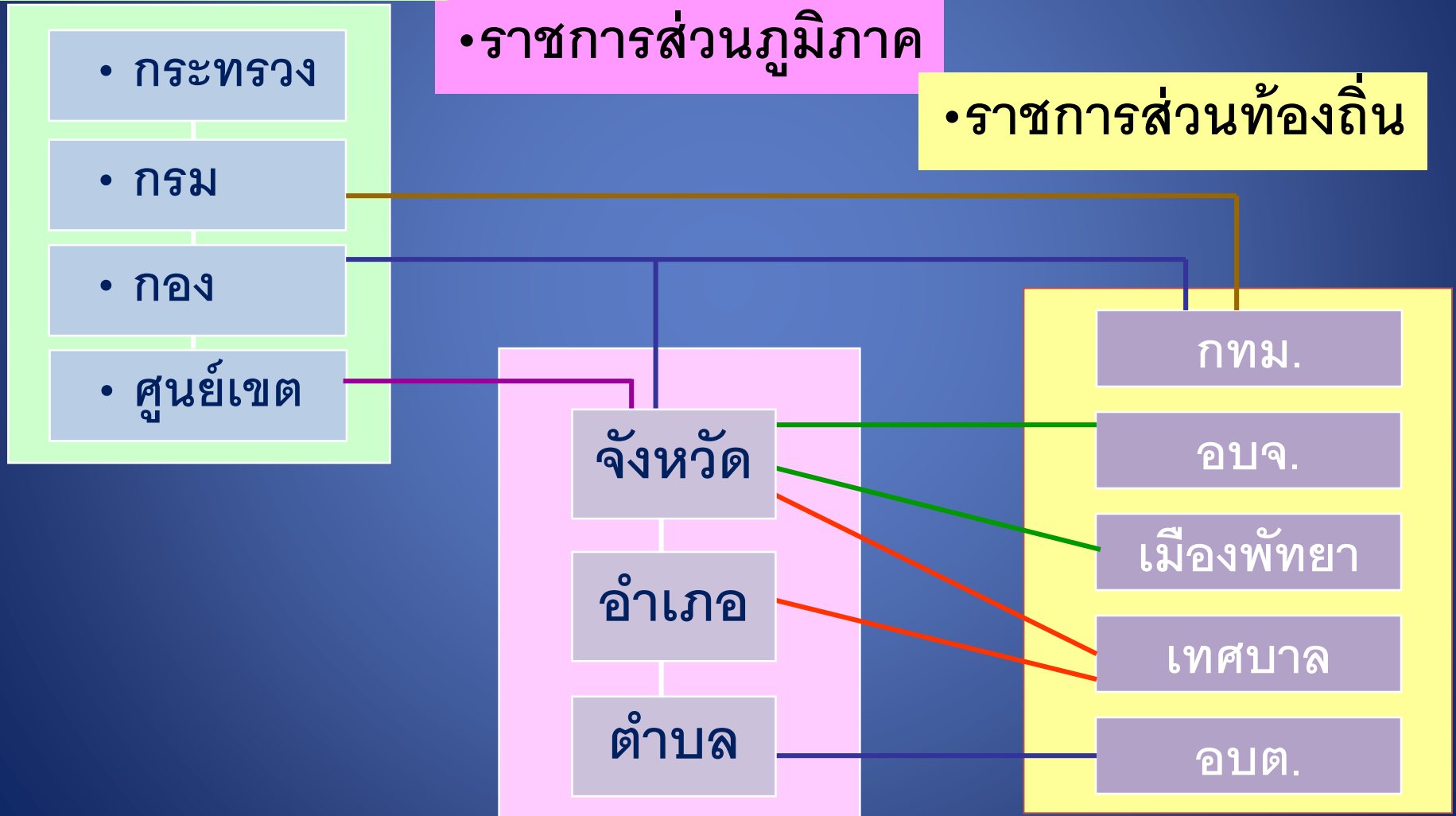
กทม.

อบจ.

เมืองพัทยา

เทศบาล

อบต.

แนวความคิดพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น

- ❖ เป็นระบบการ กระจายอำนาจ จาก "ส่วนกลาง" สู่ "ส่วนท้องถิ่น"
- ❖ เพื่อให้บริการสาธารณะทั่วถึง ตรง กับความต้องการของประชาชน และ เหมาะสม
- ❖ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และ เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตย
- ❖ "ส่วนกลาง" ต้องไม่มีอำนาจเหนือ
- ❖ "ส่วนท้องถิ่น" ต้องมีอิสระในการตัดสินใจ/พัฒนาตนเองได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พรบ.จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดให้มี

ที่/ทาง
สาธารณะ

สถาน
สาธารณะ

สถานบริการ
สาธารณะ
(เอกชน)

สถาน
ประกอบการ
(เอกชน)

การควบคุมดูแล

- พรบ.การสาธารณสุข
- พรบ.รักษาความสะอาดฯ
- พรบ.ควบคุมอาคาร
- พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- พรบ.วัตถุอันตราย
- พรบ.โรงงาน
- พรบ.คุ้มครองแรงงาน
- พรบ.เฉพาะเรื่อง(โรงแรม/หอพัก/สถานบริการ/...)

พ.ร.บ.จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พรบ.เทศบาล (๒๕๓๖)

- ท.ตำบล ม.๕๐(๗)
- ท.เมือง ม.๕๓(๑)
- ท.นคร ม.๕๖(๑)

ส่งเสริมการพัฒนา
สตรี เด็ก เยาวชน
ผู้สูงอายุ & ผู้พิการ

พรบ.อบต. (๒๕๓๗)

- มาตรา ๖๗ (๖)

พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ(๒๕๔๒)

- **มาตรา ๑๖** ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและ หน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้
 - (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
 - (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- **มาตรา ๑๗** ภายใต้บังคับ ม.๑๖ ให้ อบจ. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - (๑)-(๔) จัดทำแผนพัฒนา สนับสนุน ประสานร่วมมือ จัดสรรงบประมาณ ให้กับ อปท.อื่น
 - (๑๙) จัดให้มี รพ.จังหวัด การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ
 - (๒๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- **มาตรา ๑๘** ให้ กทม.มีอำนาจหน้าที่ตาม ม.๑๖ และ ม.๑๗
- **มาตรา ๑๙** ให้ อปท.รูปแบบพิเศษ พื้นที่ จว./<จว.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีอำนาจหน้าที่

- การสาธารณสุข/การอนามัยครอบครัว / รักษาพยาบาล
- พัฒนาเด็ก/ สตรี / **ผู้สูงอายุ**
- ส่งเสริมกีฬา
- ปรับปรุงชุมชนแออัด
- สถานที่พักผ่อน
- จัดให้มีทางน้ำ/ ทางบก

- กำจัดสิ่งปฏิกูล / มูลฝอย
- ควบคุมการเลี้ยงสัตว์ / ฆ่าสัตว์
- การอนามัยโรงพยาบาล / สาธารณสถานอื่น ๆ
- ตลาด / ท่าเทียบเรือ
- การผังเมือง
- การควบคุมอาคาร
- รักษาทางน้ำ / ทางบก

จัดบริการสาธารณะ

ออกกฎ / บังคับใช้

ประชาชน / เอกชน / ผู้ประกอบการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการบริหาร

สภาท้องถิ่น

- จัดบริการสาธารณะตามหน้าที่
- บริหารจัดการตามโครงการฯ และใช้งบประมาณที่สภาอนุมัติ
- บังคับใช้กฎหมาย

- ตราข้อกำหนดของท้องถิ่น
- ตรวจสอบโครงการพัฒนา
- ตรวจสอบการใช้งบประมาณ
- เสนอปัญหา / ความต้องการ

เพื่อคุ้มครอง

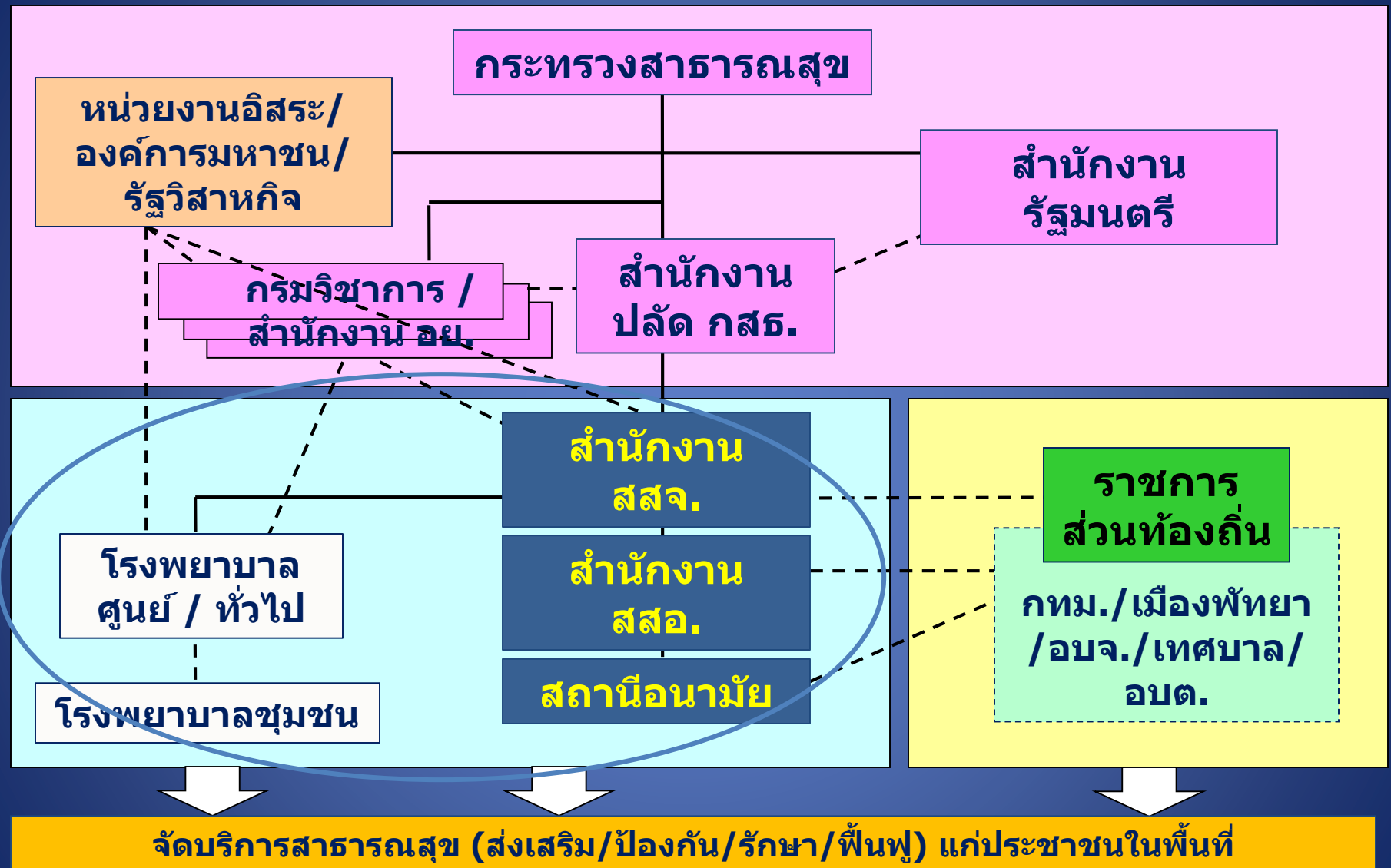
◆ เลือกสรร
◆ ตรวจสอบ

◆ เสนอความต้องการ
◆ ร้องเรียน

เพื่อคุ้มครอง

ประชาชน / ผู้ประกอบการ / คนงาน

ระบบการบริการสาธารณสุขของรัฐ

ราชการส่วนกลาง

ราชการภูมิภาค

นายคุณล ศรีสุวัฒนา ผอ.สำนักงานกฎหมาย สปสช.

ราชการท้องถิ่น

สายบังคับบัญชา
สายสนับสนุน

การคุ้มครองและดูแลผู้สูงอายุของรัฐ

กฎหมายควบคุม

- พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- พ.ร.บ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙

- เป็น กม. ที่ให้รัฐมีอำนาจตรวจสอบ/ควบคุมให้**เอกชน** การประกอบกิจการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานด้านสุขภาพ

กฎหมายให้สิทธิ

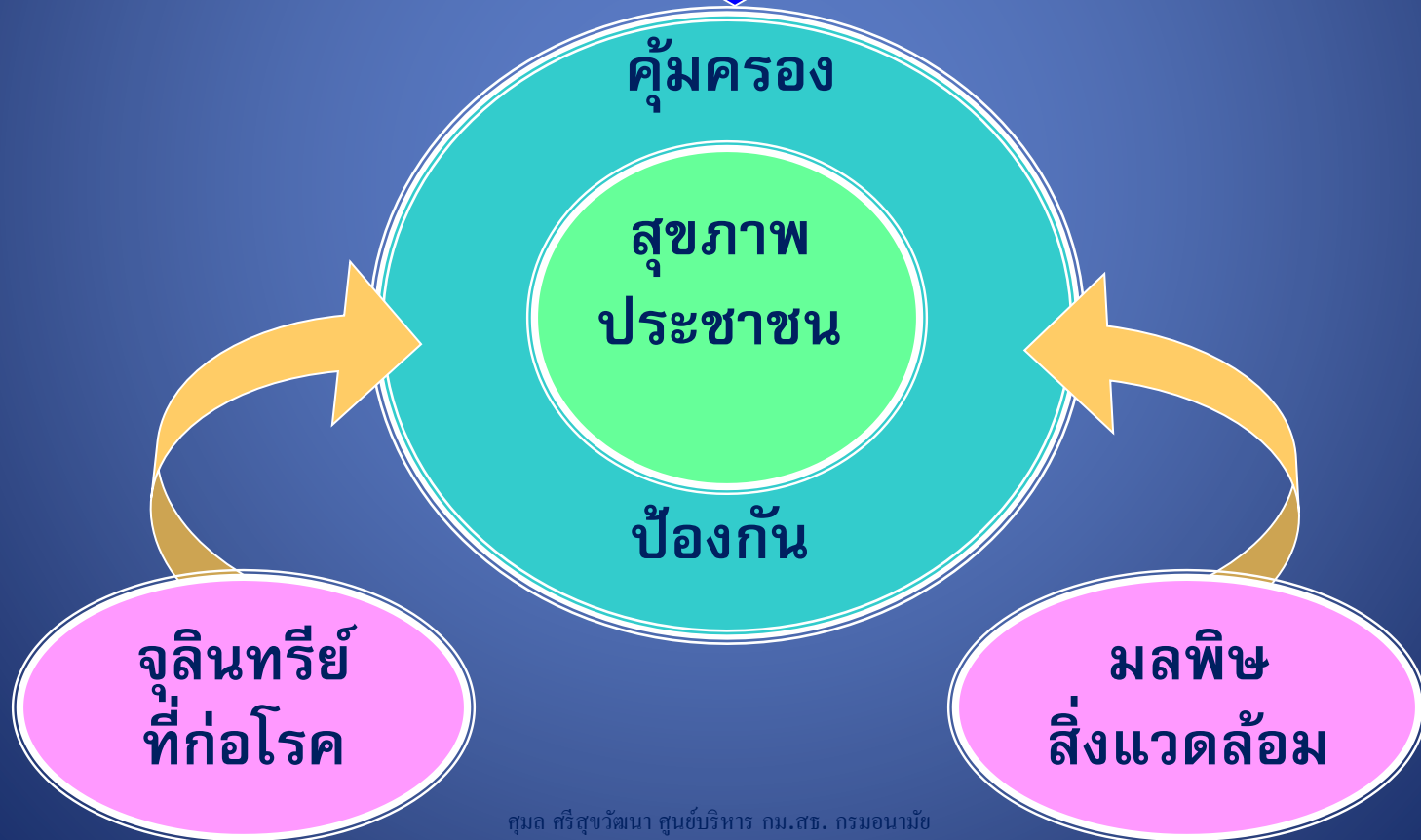
- พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖
- พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

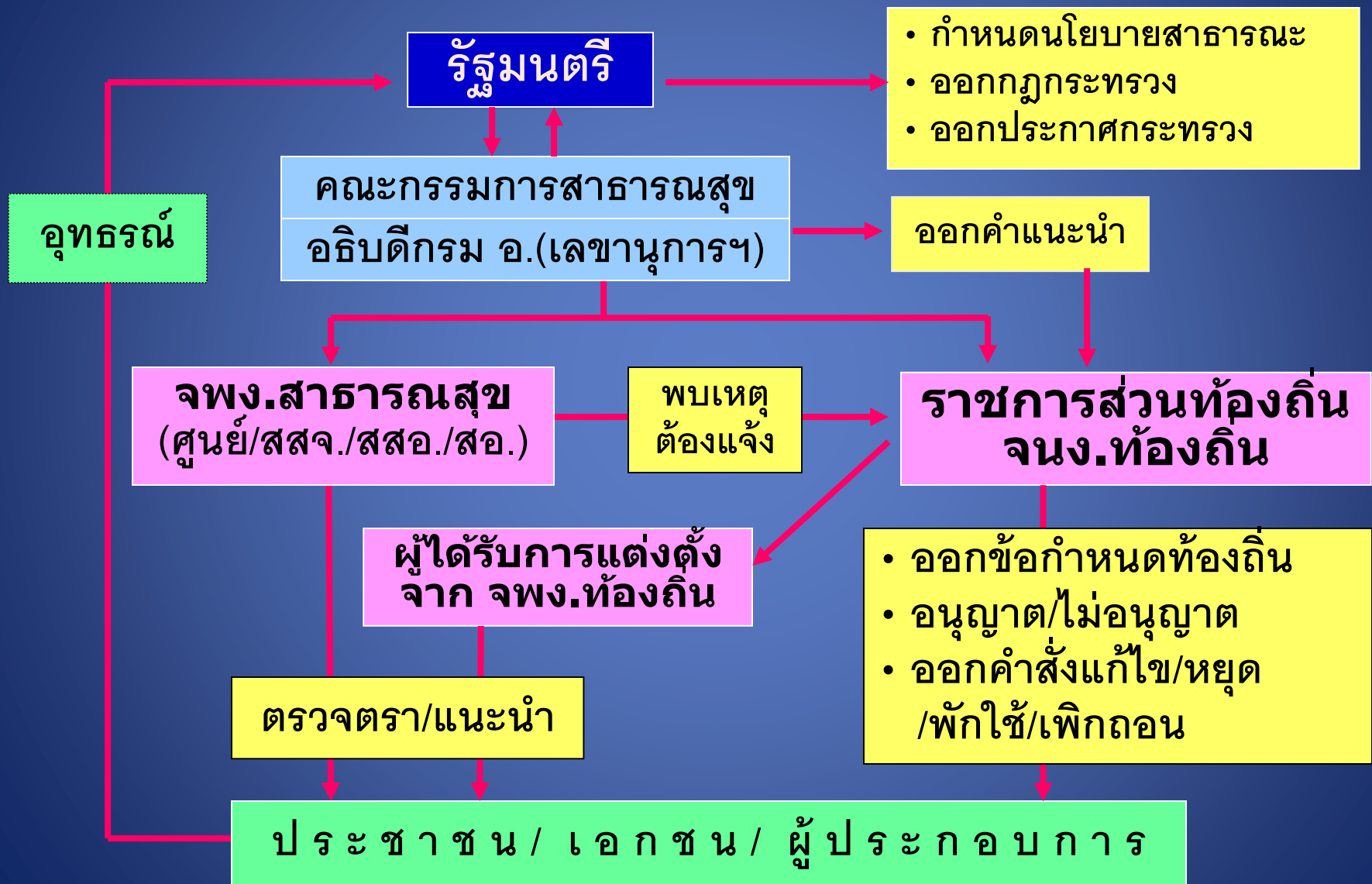
- เป็น กม.ที่กำหนดให้**รัฐ** ต้องจัดบริการให้กับผู้สูงอายุ ตามสิทธิที่ **รธน./กม. รับรอง**

กรมอนามัย & ราชการส่วนท้องถิ่น

สามารถใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข เพื่อ

กลไกการดำเนินการตามพรบ.การสาธารณสุข

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หมายถึง กิจการที่ รพ.สธ. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็น
กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ม.31) มี 131 ประเภท 13 กลุ่ม

1. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ (3)
2. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ (8)
3. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม (26)
4. กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์แพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง (5)
5. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร (9)
6. กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่ (6)
7. กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล (7)
8. กิจการที่เกี่ยวกับไม้ (8)
9. กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ (13) → กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
10. กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ (8)
11. กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง (12)
12. กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี (17)
13. กิจการอื่นๆ (9)

การควบคุม เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่น (ม.32)

(1) กำหนดประเภทกิจการ
ที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์
เงื่อนไขทั่วไป

ประกอบกิจการ
ในลักษณะที่
เป็นการค้า

ขออนุญาต
ต่อ จพถ.
ภายใน 90 วัน

เงื่อนไขเฉพาะ
ที่ จพถ. ระบุ
ในใบอนุญาต

ประกอบกิจการ
ในลักษณะที่
ไม่เป็นการค้า

ต้องปฏิบัติตาม

คำแนะนำของ กกก.สาธารณสุข

- ❖ ผู้ประกอบกิจการ / ผู้ดำเนินการ/พนักงาน (ผู้ดูแล) มีหน้าที่ขอ
อนุญาต / ควบคุมดูแลกิจการ / ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ผู้ประกอบกิจการ-	ผู้ดำเนินการ	พนักงาน
๑) จัดให้มีผู้ดำเนินการ/ พนักงานที่มีคุณสมบัติ ๒) จัดสถานที่ / กำกับดูแล/ จัดทำข้อมูลการ ปฏิบัติงาน ๓) จัดระบบส่งต และให้ คำแนะนำกรณีฉุกเฉิน ๔) ไม่มีพฤติกรรมเสื่อม เสีย/ขัดต่อศีลธรรม ๕) ไม่มีจิตฟั่นเฟือน/ติด สารเสพติด(ใบรับรอง แพทย์)	๑) ต้องมีคุณสมบัติ คือ ไม่ < ๒๕ ปี/ มีวุฒิตรี/ประกาศ ด้าน สธ. ๒) มีประสบการณ์ ๓ ปี / ผ่าน การอบรม ๔๒๐ ชม. ๓) ไม่มีลักษณะต้อง ห้าม ตาม ๔)และ ๕) ๔) จัดทำรายงาน/จัดอบรม พนักงานทุก๒ปี/ควบ-คุม กำกับทุก ๓ เดือน ๕) จัดทำทะเบียน/ประวัติ ๖) ต้องจัดทดแทนกรณี พนง.หยุด/ปฏิบัติข้อ๓)	๑) ต้องมีอายุ ไม่ < ๑๘ ปี / การศษ.ม.ต้น ๒) มีวุฒิ กศษ.ตรี/ ประกาศฯ/อบรม ๔๒๐ ชม./ประสบ-การณ์ไม่ < ๑ปี+อบรม ๗๐ ชม./ ฟื้นฟูทุก ๒ปี ๓) ไม่มีลักษณะต้อง ห้าม ตามข้อ ๔)และ ๕) + ผ่านการประเมิน สุขภาพจิต+วุฒิภาวะ ๔) ต้องปฏิบัติตามหลัก เกณฑ์ที่กำหนด

พรบ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ.๒๕๕๙

1. เดิมสถานประกอบการฯ ต้องได้รับใบอนุญาต
 - ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ที่ออกตาม พ.ร.บ.สถานบริการ กระทรวงมหาดไทย
 - ตาม พรบ.การสาธารณสุข (๒๕๓๕) จาก อปท.(ในฐานะกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ)
2. สถานที่ที่ได้รับอนุญาต จำนวน 1,609 แห่ง อยู่ในกทม. 344 แห่งที่เหลืออยู่ในภูมิภาค ประกอบด้วย
 - สปปา 509 แห่ง
 - นวด 1,070 แห่ง และ
 - เสริมสวย 30 แห่ง

อนุโลมให้ดำเนินการต่อไปได้และให้ยื่นขออนุญาตตามขั้นตอนกฎหมายใหม่ภายใน 180 วันหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้

การควบคุมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสุขภาพและกิจการต่างๆ

กระทรวงสาธารณสุข

สนับสนุน/
ประสานงาน

กระทรวง
มหาดไทย

ใช้

- พรบ.สถานพยาบาล
- พรบ.วิชาชีพฯ
- พรบ.ประกอบโรคศิลปะ
- พรบ.เครื่องมือแพทย์

• พรบ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (๒๕๕๙) กรม สบส.

ราชการส่วนท้องถิ่น

ใช้

พรบ.การสาธารณสุข

ใช้

พรบ.สถานบริการ

ควบคุม

ควบคุม

ควบคุม

ควบคุม

กิจการสปาเพื่อสุขภาพ
(สถานพยาบาล/หน่วยงานรัฐ)

กิจการสปาเพื่อสุขภาพ
(ส่งเสริมสุขภาพ)

กิจการอบ/นวดเพื่อสุขภาพ/
เสริมสวย

(ขยาย)
-กิจการ เนรส์ซิ่งโฮม /
กิจการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

กิจการควบคุม
น้ำหนัก

กิจการอาบน้ำอบ นวด
(แผนปัจจุบันแบบสถาน
เรจิมณ์)

การควบคุมตาม พรบ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

- ❖ คกก.สถานฯ มีอำนาจ ๑)เสนอนโยบาย/ยุทธศาสตร์ต่อรัฐมนตรี
สธ. ๒)ส่งเสริมให้สถานฯได้มาตรฐาน/บุคลากรเข้าถึง/ได้ประโยชน์
๓)กำหนดเกณฑ์การรับรองวุฒิบัตร/ผู้ดำเนินการ/ผู้ให้บริการ
๔)กำหนดเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถของผู้ดำเนินการ
๕)เสนอแนะให้ รมต.สธ.ออกกฎกระทรวง
- ❖ **ผู้ประกอบการ/ผู้ดำเนินการ** ต้องได้รับใบอนุญาต (ใบอนุญาตมีอายุ ๕ ปี) โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตาม ม. ๑๓ และ ม.๒๑ (ก) (ข) เช่น มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี มีวุฒิบัตร/ประกาศนียบัตร จากกรม สบส. ไม่เจ็บป่วย... เป็นต้น
- ❖ ผู้ให้บริการ ต้องขึ้นทะเบียนต่อผู้ให้อนุญาต (สบส.) โดยต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม ม.

พรบ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖

มาตรา 11 กำหนดสิทธิที่ กกก.ผู้สูงอายุพึงต้องจัดให้ มีดังนี้

1. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
2. การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่สานประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
3. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
4. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และการรวมกลุ่มในลักษณะ เครือข่ายหรือชุมชน
5. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
7. การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
8. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
9. การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหา ครอบครัว
10. การจัดที่พัก อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
11. การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
12. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
13. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

**การให้สิทธิได้รับบริหาร LTC ภายใต้
กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ**

ผู้สูงอายุสุขภาพดี ดูแลตนเองได้
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากรัฐ

นโยบายสาธารณะ

ทักษะบุคคล

ชุมชน

กระทรวง สธ./พม./มท.

จังหวัด

รูปแบบการให้บริการ

ในสถานบริการ

ในชุมชน

การบริการ

สภาวะแวดล้อม

อปท.

ชุมชน/ครอบครัว

การบริหารจัดการ

ผู้สูงอายุ

กลุ่มติดสังคม

กลุ่มติดบ้าน

กลุ่มติดเตียง

องค์ประกอบตำบลต้นแบบ Long Term Care

องค์ประกอบ

1	มีระบบการประเมิน คัดกรองปัญหา สุขภาพ และมีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว
2	มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
3	มีผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care manager) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ(Care giver) หรืออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
4	มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care)จากสถานบริการสู่ชุมชนโดยบุคลากร สธ.และทีมสหวิชาชีพ
5	มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล
6	มีระบบการดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดเตียง โดยท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วม และมีแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan)

ความคาดหวังจากการให้บริการ

ผู้สูงอายุ

- พึ่งตนเอง/พึ่งครอบครัว/พึ่งชุมชน

ครอบครัว

- อาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.)

ชุมชน

- ศูนย์อเนกประสงค์
- ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ
- อสม./อผส./กายภาพบำบัด/โภชนากร

อำเภอ/ตำบลบูรณาการ
จัดการสุขภาพ

- Nursing home
- พยาบาลวิชาชีพ/ผู้ดูแล
- care manager

จังหวัด

- ควบคุมกำกับ M&E / สนับสนุน /
- ควบคุมมาตรฐาน

พม./มท.

สธ.

- 1° , 2° , 3° care
- Excellent center
- Home health care team.
- care manager

ประเทศ
(ส่วนกลาง)

- นโยบาย/มาตรฐาน/กฎหมาย

NGO/
เอกชน

คณะกรรมการหลักฯ

ประกาศ คกก.หลักฯกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล

คณะกรรมการบริหารกองทุนท้องถิ่น

เงินกองทุน

การบริหารจัดการ

- อปท.
- ปชช.
- หน่วยบริการ
- อื่นๆ

- กองทุน สปสช.
- งบประมาณ อปท..

- การวางแผนสุขภาพชุมชน
- การอนุมัติโครงการ
- การติดตามกำกับ

การส่งเสริมสุขภาพ และ ป้องกันโรคชุมชน (PP Area Base)

การใช้ประกาศในการดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ	ประกาศที่ต้องใช้
• อบต./เทศบาล ที่มีกองทุนเดิมอยู่แล้ว	• ใช้ประกาศฯ ๒๕๕๗
• อบต./เทศบาล ที่มีกองทุนเดิมอยู่ และ ได้เข้าร่วม โครงการ LTC	• ใช้ประกาศฯ (ฉบับที่ ๒)

ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานและ
บริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๙

“ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง” หมายความว่า ผู้สูงอายุหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีคะแนนประเมิน
ความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันตามดัชนีบาร์ธเอลดีแอล (Barthel ADL index) เท่ากับ
หรือน้อยกว่า ๑๑ คะแนน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม และมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขตามชุดสิทธิ
ประโยชน์ในเอกสารแนบท้าย

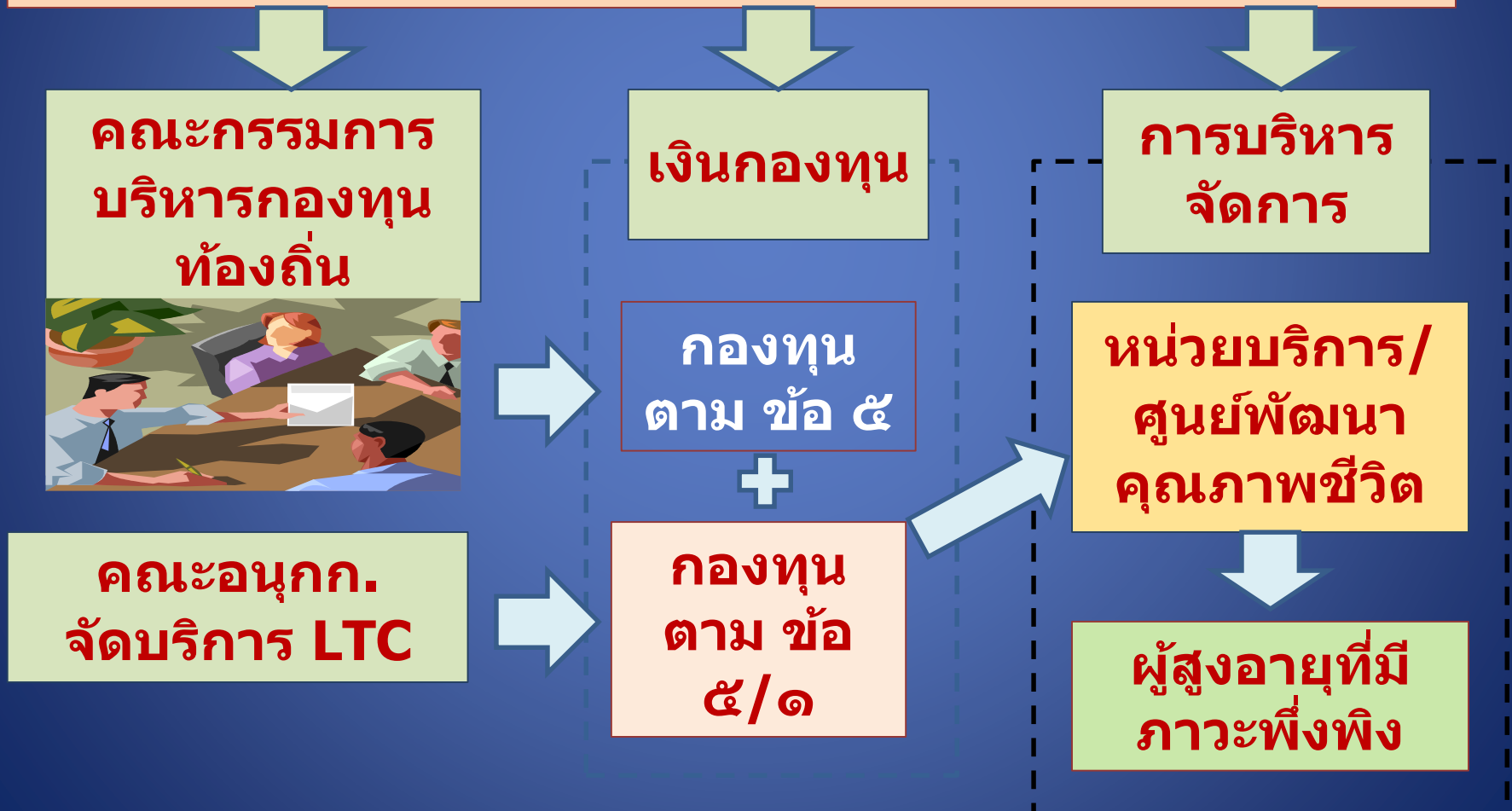
การแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ด้วยเครื่องมือ Barthel ADL index
(เท่ากับ หรือ น้อยกว่า ๑๑ คะแนน)

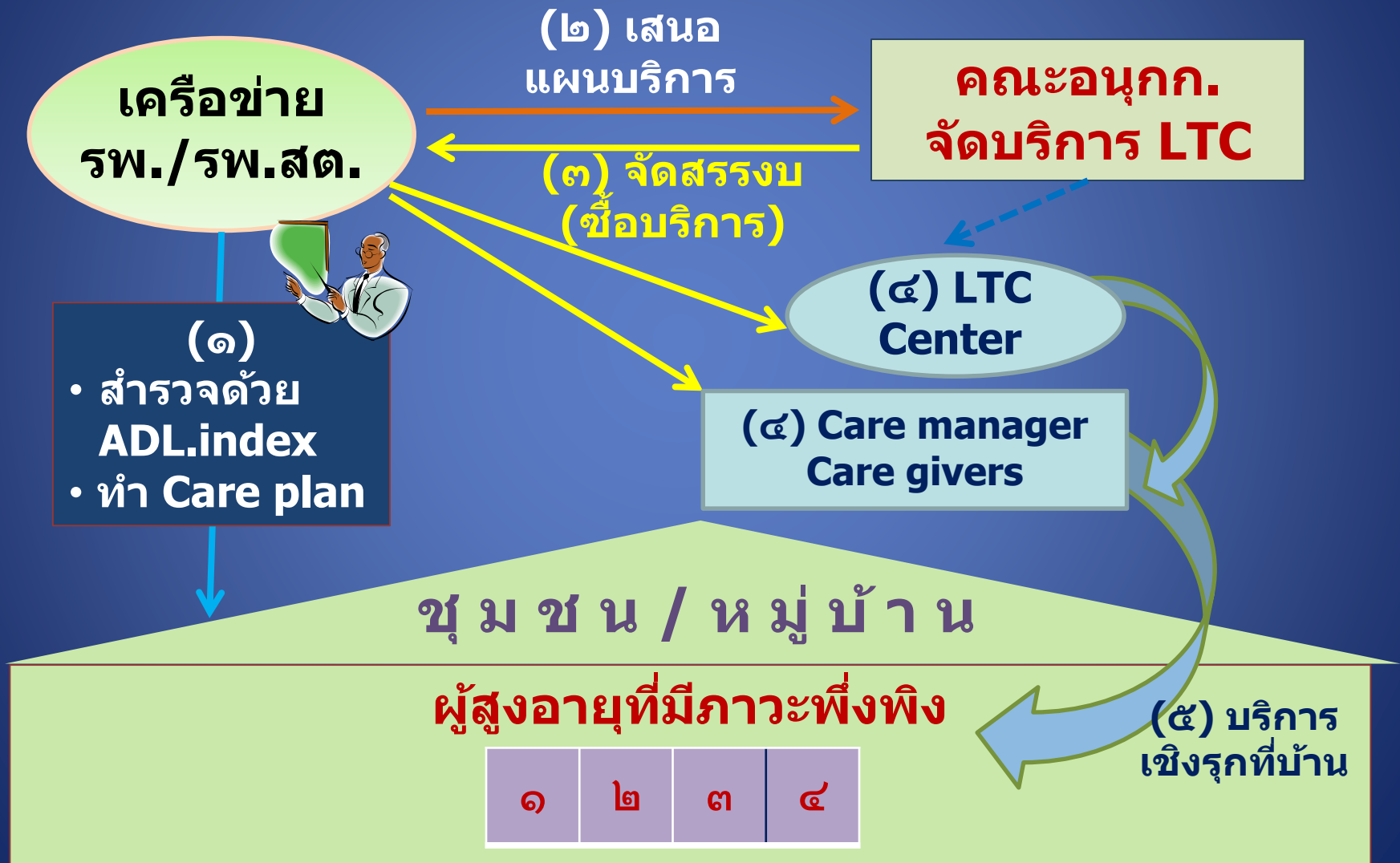
ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบ่งเป็น ๔ กลุ่มตามความต้องการการบริการด้านสาธารณสุข			
กลุ่มที่ ๑ เคลื่อนไหวได้บ้าง และอาจมีปัญหาการ กิน หรือการขับถ่าย แต่ไม่มีภาวะสับสน ทางสมอง	กลุ่มที่ ๒ เหมือนกลุ่มที่ ๑ แต่มีภาวะสับสนทาง สมอง	กลุ่มที่ ๓ เคลื่อนไหวเองไม่ได้ และอาจมีปัญหาการ กิน หรือการขับถ่าย หรือมีอาการเจ็บป่วย รุนแรง	กลุ่มที่ ๔ เหมือนกลุ่มที่ ๓ และมี อาการเจ็บป่วยรุนแรง หรืออยู่ในระยะท้าย ของชีวิต

ระบบการดำเนินการโครงการ LTC

- × ประกาศ คกก.หลักกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล (ฉบับที่ ๒)

การจัดบริการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

THANK YOU

